

Hrvatski zavod za javno zdravstvo
Zavod za javno zdravstvo «Sveti Rok» Virovitičko-podravske županije

Centar za sprječavanje i suzbijanje ovisnosti
Virovitica/Slatina

GODIŠNJAK

za 2006. godinu

Autori:
mr.sc. Miroslav dr. Venus
Siniša Brlas, prof.

Virovitica, prosinac 2006.

SADRŽAJ

	Stranica
1. Statistički podaci o korisnicima usluga Centra za sprječavanje i suzbijanje ovisnosti u Virovitici i Slatini	3
2. Struktura suzbijanja ovisnost u Virovitičko-podravskoj županiji	9
3. Rad Centra za sprječavanje i suzbijanje ovisnosti u Virovitici i Slatini	10
4. Struktura korisnika usluga Centra	11
5. Plan i program rada Centra	12
6. Ostale aktivnosti Centra	14
7. Kamo i kako dalje?	17

1. Statistički podaci o korisnicima usluga Centra za sprječavanje i suzbijanje ovisnosti u Virovitici i Slatini

Tablica 1. Statistički podaci (frekvencije) intervencija, korisnika, sredstava ovisnosti i dolazaka

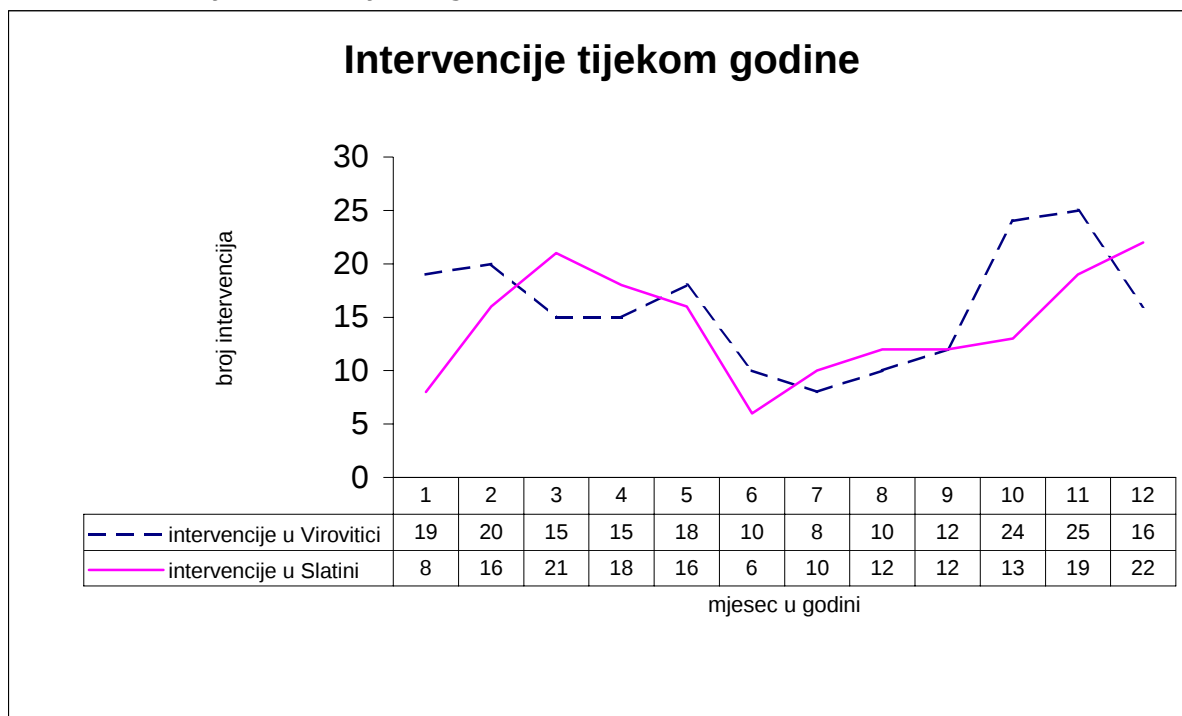
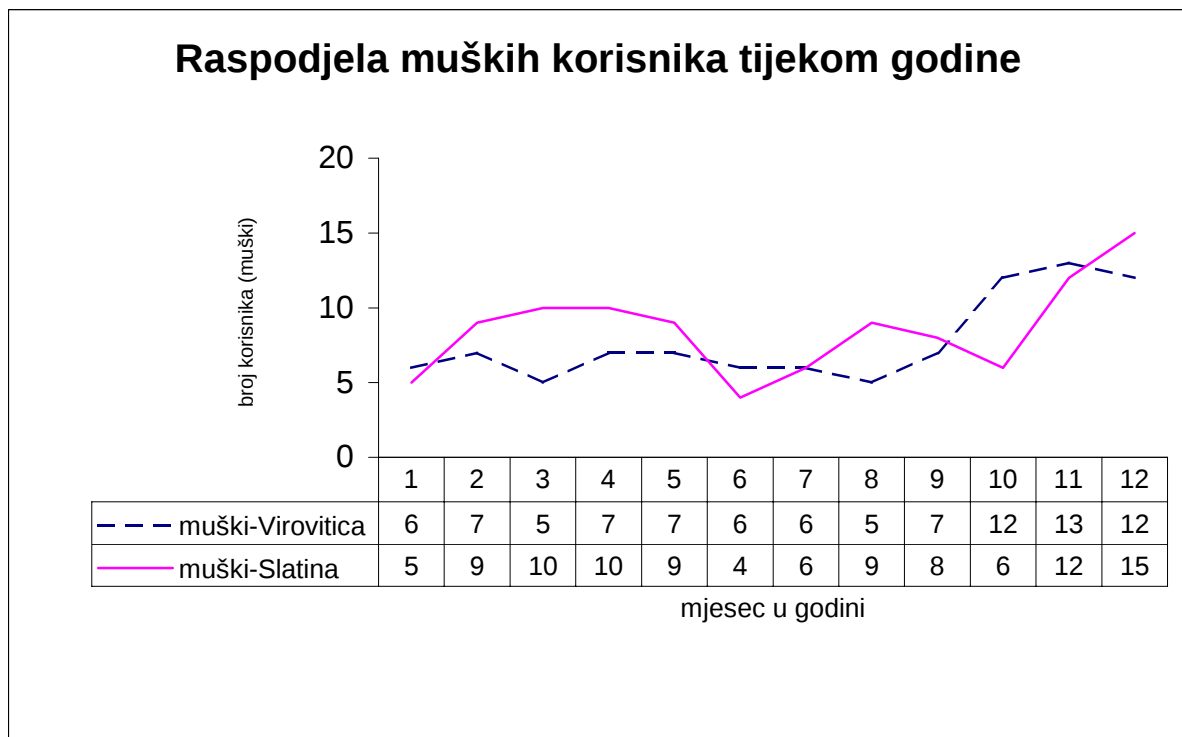
Mjesec	Intervencije				Korisnici				Sredstva ovisnosti					
	Dolasci		Telef. pozivi		Muški		Ženski		THC		Opijati		Ostalo	
	Vtc	Sl	Vtc	Sl	Vtc	Sl	Vtc	Sl	Vtc	Sl	Vtc	Sl	Vtc	Sl
1.	19	8	0	1	6	5	7	2	7	2	2	0	2	4
2.	20	16	1	0	7	9	7	6	6	4	1	1	1	9
3.	15	21	0	0	5	10	7	4	4	3	1	0	3	11
4.	15	18	0	0	7	10	4	5	5	5	1	0	3	9
5.	18	16	0	0	7	9	3	6	6	7	0	0	3	7
6.	10	6	0	0	6	4	1	2	5	4	1	0	1	1
7.	8	10	0	2	6	6	0	3	5	3	1	0	0	6
8.	10	12	0	1	5	9	4	1	4	3	1	0	1	7
9.	12	12	0	0	7	8	2	1	8	3	1	0	0	6
10.	24	13	0	0	12	6	6	5	7	2	4	1	4	7
11.	25	19	0	2	13	12	8	4	11	2	3	0	4	14
12.	16	22	1	6	12	15	5	7	7	8	3	0	7	14
Ukupno	192	173	2	12	93	103	54	46	75	46	19	2	29	95

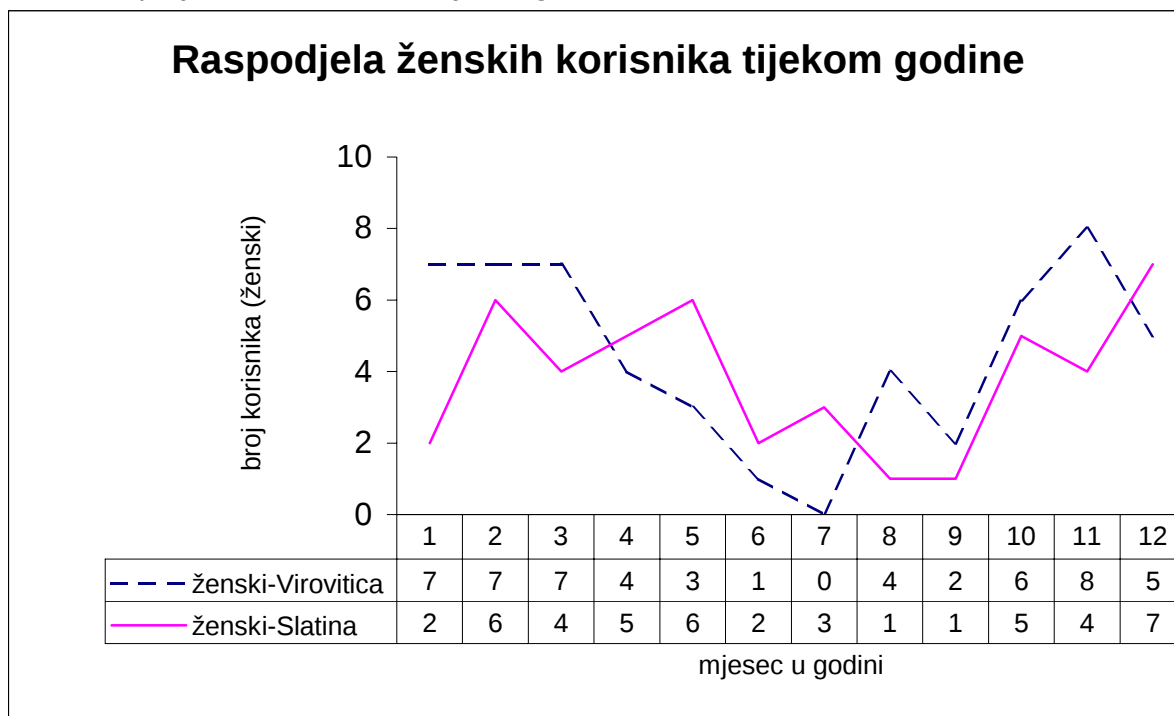
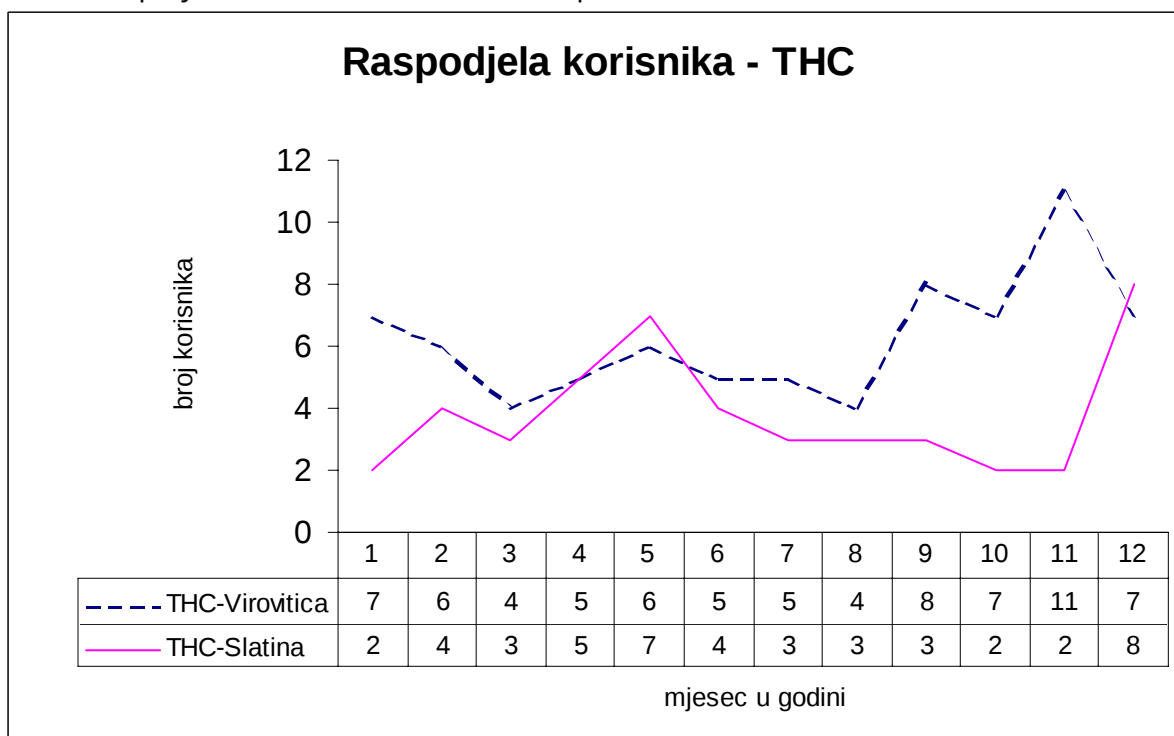
Mjesec	Dolasci								Broj dežurstava	
	Samostalno		U pratnji		Novopridošli		Sa sudskom mjerom			
	Vtc	Sl	Vtc	Sl	Vtc	Sl	Vtc	Sl	Vtc	Sl
1.	9	5	5	0	7	6	3	3	5	4
2.	7	11	5	2	4	5	5	3	4	4
3.	6	8	3	1	4	5	4	9	4	5
4.	5	10	3	3	2	3	4	2	4	4
5.	5	10	4	1	2	0	4	3	5	4
6.	7	6	0	0	2	2	5	0	4	3
7.	6	7	0	1	0	3	5	3	4	4
8.	5	9	2	0	3	3	4	4	4	5
9.	9	9	0	0	2	2	4	4	4	4
10.	12	6	5	4	6	6	5	6	5	4
11.	12	4	8	9	6	4	5	9	4	5
12.	10	12	3	4	0	10	6	7	3	4
Ukupno	93	97	38	25	34	49	54	53	50	50

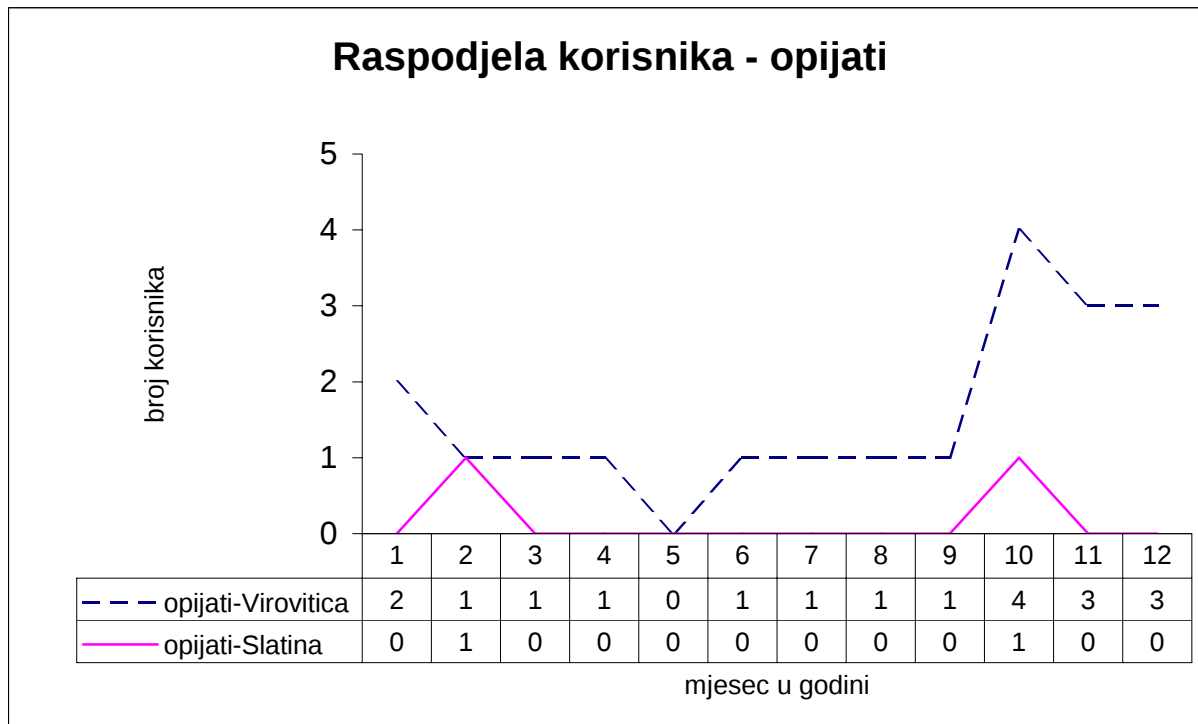
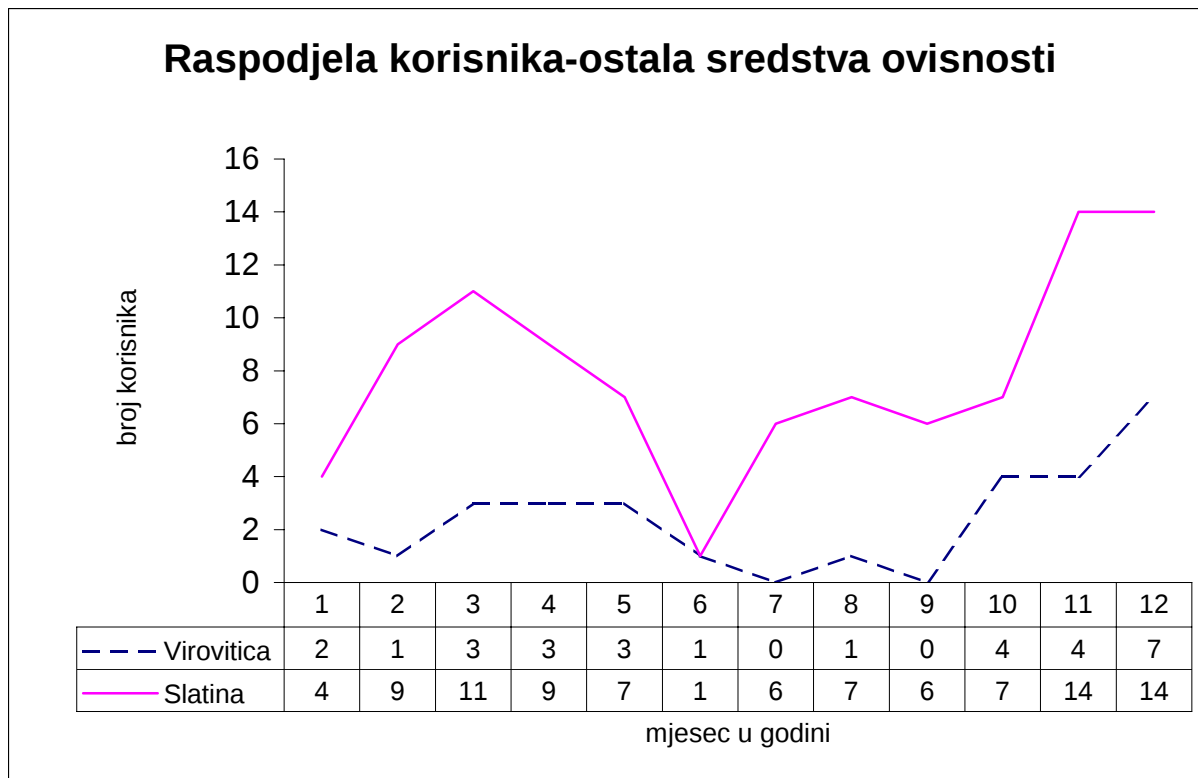
Legenda:

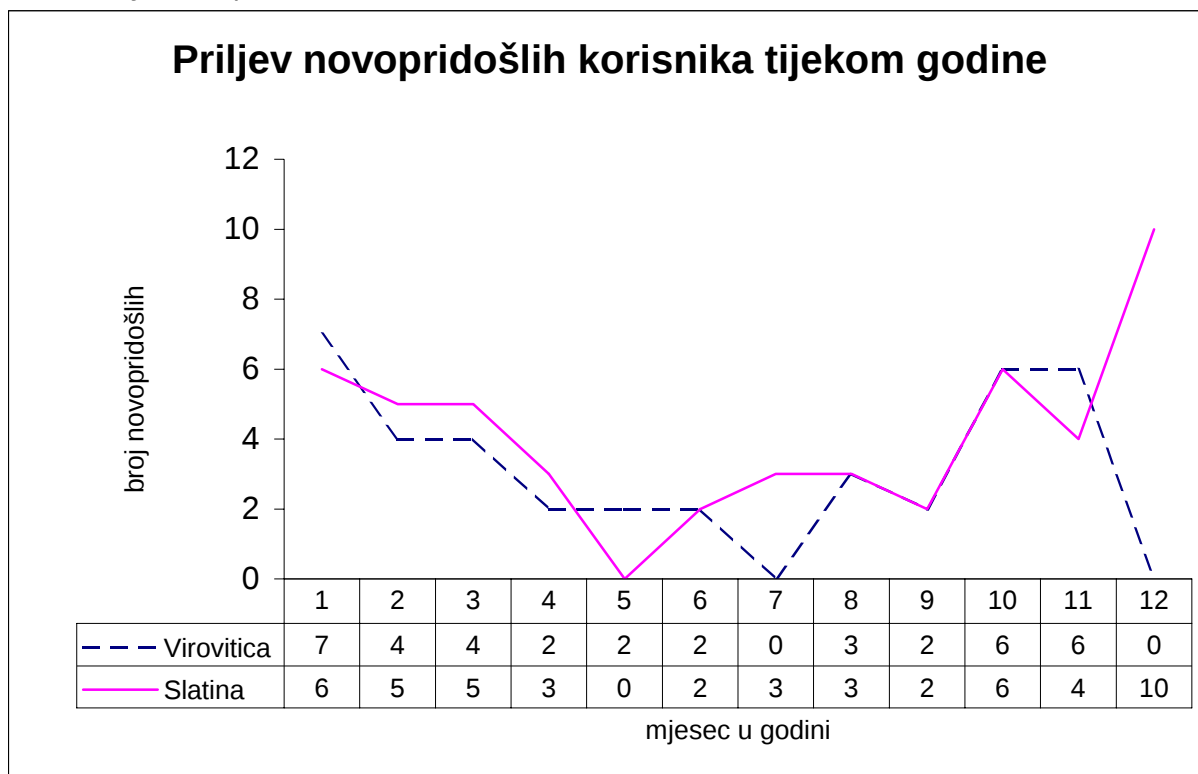
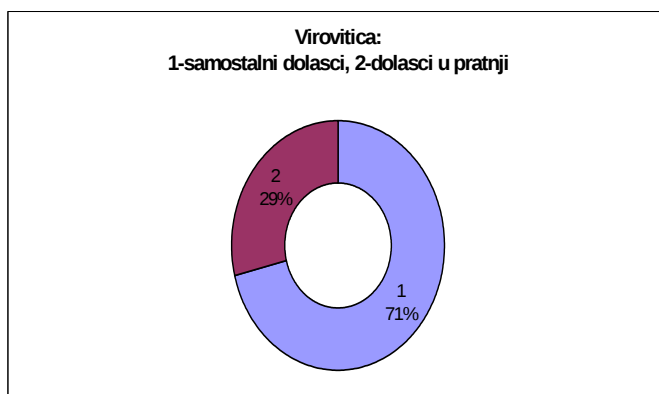
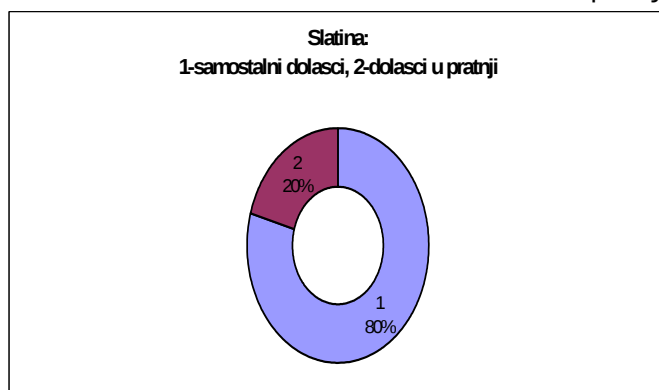
Vtc – Centar u Virovitici

Sl – Centar u Slatini

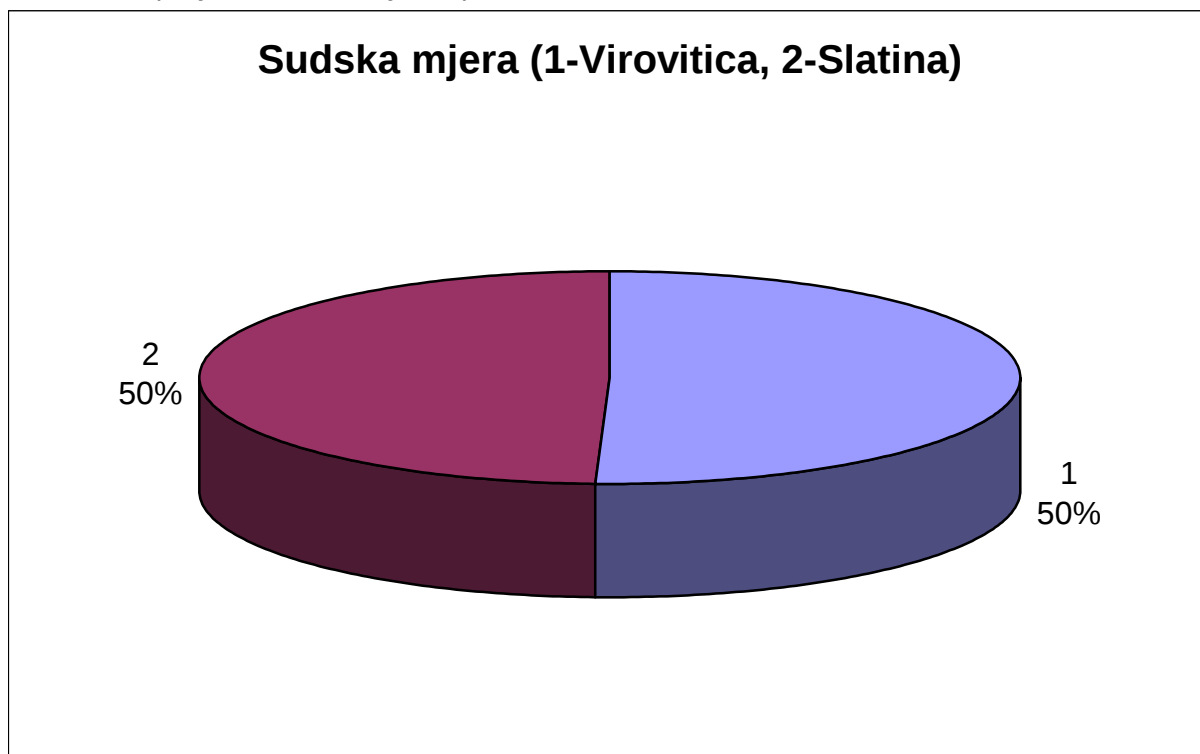
Graf 1. Intervencije u Centru tijekom godine**Graf 2.** Raspodjela muških korisnika tijekom godine

Graf 3. Raspodjela ženskih korisnika tijekom godine**Graf 4.** Raspodjela korisnika sredstva ovisnosti tipa THC

Graf 5. Raspodjela korisnika sredstva ovisnosti opijatskog tipa**Graf 6.** Raspodjela korisnika ostalih sredstava ovisnosti

Graf 7. Priljev novopridošlih korisnika**Graf 8.** Odnos samostalnih dolazaka i dolazaka u pratnji

Graf 10. Raspodjela korisnika koji su upućeni od suda

2. Struktura suzbijanja ovisnosti u Virovitičko-podravskoj županiji

Nacionalna strategija

Županijski program(i)

Školski preventivni program(i)

Nositelji:

- razredni odjeli (učenici)
- razrednici i nastavnici
- roditelji
- stručni suradnici
- šira društvena zajednica (Policajska uprava, Centar za socijalnu skrb, Zavod za javno zdravstvo, Dom zdravlja, Opća bolnica, Zavod za zapošljavanje, Centar za sprječavanje i suzbijanje ovisnosti ...)

Povjerenstvo za suzbijanje ovisnosti Virovitičko-podravske županije
/

Centar za sprječavanje i suzbijanje ovisnosti Virovitica i Slatina
pri Zavodu za javno zdravstvo "Sveti Rok" Virovitičko-podravske županije
(dežurstva stručnih timova)

U Slatini: četvrtkom u Domu zdravlja od 18 do 20 sati

U Virovitici: utorkom u Zavodu za javno zdravstvo «Sveti Rok» od 18 do 20 sati

Prostorije Centra su jasno označene što svima omogućuje jednostavan pristup

3. Rad Centra za sprječavanje i suzbijanje ovisnosti u Virovitici i Slatini

Centar za sprječavanje i suzbijanje ovisnosti osnovalo je Povjerenstvo za suzbijanje ovisnosti 19. travnja 2000. godine.

Dežurstva stručnih timova u Centru u Virovitici započela su 25. travnja iste godine, i to utorkom od 18 do 20 sati u prostorijama Zavoda za javno zdravstvo "Sveti Rok" Virovitičko-podravske županije (telefon: 727-031 i besplatni telefon 0800 300 033).

Centar u Slatini započeo je s radom tijekom rujna 2000. godine, a dežurstva su bila četvrtkom od 18 do 20 sati u prostorijama Doma zdravlja Slatina (telefon: 552-258).

Od konca 2003. godine Centar je sastavnim dijelom Zavoda za javno zdravstvo "Sveti Rok" Virovitičko-podravske županije.

Stručni timovi broje po dva (ili tri) člana iz redova psihijatara, liječnika, psihologa, defektologa, a jedna je viša medicinska sestra:

Virovitica

	<i>Ime i prezime</i>	<i>Profil</i>
1.	Siniša Brlas, voditelj	psiholog
2.	Ivana Štetić-Ferenčević	psiholog
3.	Marijan Markus	defektolog
4.	Elvira Koić	psihijatar
5.	Snježana Vondraček	psihijatar
6.	Snježana Karničnik	psihijatar

Slatina

	<i>Ime i prezime</i>	<i>Profil</i>
1.	Jasna Plantak	psiholog
2.	Ksenija Vujanović-Juras	psiholog
3.	Marija Turk-Kuči	liječnik
4.	Višnja Kajzer	viša medicinska sestra

Rad Centra zamišljen je kao sredstvo i oblik pomoći svima koji imaju doticaj sa sredstvima ovisnosti, ali i onima kojima je potrebna pomoć u rješavanju bilo kojeg

životnog problema (u školi, s roditeljima, s prijateljem ili partnerom i sl.), a kako ne bi došli u rizično iskušenje i tako postali ovisnici.

U Centru je opservirano mnogo osoba s različitim problemima, kao što su: obiteljski problemi, pokušaji suicida, eksperimentiranje sa sredstvima ovisnosti, konzumiranje sredstava ovisnosti, alkoholizam i slični problemi.

Stručni tim Centra

4. Struktura korisnika usluga Centra

Malo je onih koji početkom korištenja kojeg od sredstava koje izaziva ovisnost sumnjaju u vlastitu sposobnost kontroliranja tijeka svojega "konzumentskog staža" u smislu da mogu onda kada to oni žele i prekinuti s opasnom "igrom". Upravo je suprotno; većina onih koji uzimaju sredstva ovisnosti vrlo brzo, ali definitivno izvjesno, izgubi kontrolu nad svojim i doživljavanjem opasnosti ali i ponašanjem vezanim uz uzimanje ovih sredstava.

Iz iskustava vezanih uz rad ovoga Centra mogu se ekstrapolirati dvije osnovne kategorije osoba koje su u vezi sa sredstvima ovisnosti, i to:

1. Eksperimentatori i
2. Ovisnici sa stažom

Uz ove dvije kategorije mogli bi se spomenuti i oni koji svojim rizičnim uvjetima psihosocijalnog rasta i razvoja predstavljaju rizičnu populaciju i koji su svojim ponašanjem na najboljem putu da postanu ovisnici (ili u najboljem slučaju povremeni konzumenti). Upravo se ovoj kategoriji korisnika usluga *Centra* i može najviše pomoći, i to na način da se kroz osmišljen savjetodavni rad pruži podrška u kriznim životnim situacijama razrješenjem kojih će pojedinac afirmirati pozitivno a ne negativno doživljavanje i ponašanje (koje je uglavnom i "okidač" za početak traženja izlaza tamo gdje ga jedino nema (samo što to oni tada još to ne znaju)). Dobra je prognoza i u radu s povremenim konzumentima i/ili eksperimentatorima jer je njima često dovoljan poticaj i pozitivno usmjeravanje kako bi s lošim postupcima prestali. U situaciji kada i gdje ne postoji zamjenska terapija, ovisnicima sa stažom najmanja je mogućnost pomoći, no za njih je predviđena drugačija metodologija rada.

Statistički podaci pokazuju strukturu korisnika usluga Centra.

5. Plan i program rada Centra

OKVIRNI PROGRAM SAVJETODAVNOG RADA KLIJENTIMA

trajanje	aktivnost	ciljevi	korisnici
EVIDENTIRANJE			
prvi susret	Upoznavanje s načinom rada u Centru, razgovor o problemu i o razlozima koji su do problema doveli	Aktualiziranje problema Uspostavljanje odnosa savjetovatelj-klijent	eksperimentatori ovisnici
prvi susret	Početak detoksikacije (u ambulantama ili bolnicama)	"Čišćenje" organizma	ovisnici
drugi susret	Ukoliko klijent dođe drugi put dogovoriti zajedničke daljnje aktivnosti, upoznati ga s Programom i ispuniti Pompidou upitnik	Određivanje strukture i cilja savjetovanja Planiranje tijeka akcije Evidentiranje klijenta	eksperimentatori ovisnici
AKTIVIRANJE			
treći susret	Zajedničko pronalaženje načina prestanka konzumiranja (ukoliko je konzument), upoznavanje sa sustavom testiranja	Aktiviranje klijenta Povećanje svjesnosti klijenta	eksperimentatori ovisnici
četvrti susret	Prvo testiranje (test trake i sl.)	Utvrđivanje da li klijent konzumira sredstva ovisnosti	eksperimentatori ovisnici
peti susret	Komentiranje rezultata testiranja i dogovaranje o uključivanju članova obitelji u rad (klijent sam odabire člana obitelji ili prijatelja koji će mu biti podrška)	Produbljivanje povjerenja i podrške	eksperimentatori ovisnici
ODVIKAVANJE			
šesti susret	Obiteljski savjetodavni rad	Ustrojiti sustav obiteljske podrške	eksperimentatori ovisnici
sedmi susret	Informiranje klijenta o vrstama sredstava ovisnosti i štetnosti njihova utjecaja	Educiranje	eksperimentatori ovisnici
osmi susret	Poticanje klijenta da pronađe alternativne (zdrave) načine življenja	Motiviranje	eksperimentatori ovisnici
VREDNOVANJE			
deveti susret	Drugo testiranje (test trake i sl.)	Retestiranje	eksperimentatori ovisnici
deseti susret	Procjenjivanje efikasnosti dolaženja u Centar	Valorizacija rada i procjenjivanje efekata savjetovanja	eksperimentatori ovisnici

Autor Programa: Siniša Brlas, profesor psihologije

CILJ

U našem je *Centru* razvijen sustav savjetovanja, podrške i testiranja koji u trajanju između tri i šest mjeseci ima cilj mijenjati kognitivnu i emocionalnu orijentaciju pojedinca afirmirajući pozitivne životne stavove i socijalne vještine.

Najvažniji su ciljevi:

- aktualiziranje problema zbog kojega je došao u *Centar*
- aktiviranje pojedinca da "radi na sebi"
- povećanje svjesnosti o štetnosti posjedinih oblika doživljavanja i ponašanja
- produbljivanje povjerenja pojedinca u sebe i u osobe (osobito bliske) i razvijanje podrške (osobito obiteljske)
- educiranje pojedinca o štetnosti sredstava ovisnosti
- motiviranje da ustraje u pozitivnim aktivnostima

AKTIVNOSTI

Sve su aktivnosti usmjerene uglavnom desenzibilizaciji pojedinca u za njega kriznim situacijama. Ostvarivanje *Programa* započinje međusobnim upoznavanjem svih sudionika u provedbi *Programa* i informiranje klijenta o ovom obliku rada. To uključuje i aktualiziranje problema zbog kojega je pojedinac došao u *Centar*. Nakon definiranja uloga tijekom provedbe *Programa* prvi je susret završen. Drugi je susret ključan. Ako je pojedinac elementarno motiviran za *Program* ponovno će doći. To je drugi susret. Tada se i dogovaraju daljnje aktivnosti i evidentira se klijent koji je imao bilo kakav kontakt sa sredstvima ovisnosti putem *Pompidou upitnika*. Tijekom trećeg susreta posebna se pozornost pojedincima usmjerava na mogućnost i izvjesnost testiranja tijekom realizacije *Programa*, a prvo je testiranje (od ukupno najmanje dva) tijekom četvrtog susreta. Petim dolaskom komentiraju se rezultati testiranja, a o rezultatima testiranja i ponašanju klijenta u tom smislu ovisi i uključivanje pojedinih članova obitelji klijenta u daljnji rad, jer je sustav obiteljske podrške često od presudne važnosti u razrješavanju unutarnjih i vanjskih konflikata pojedinca (šesti susret). Tek je tada (od sedmog susreta) pojedinac zapravo receptivan za relevantne podatke o štetnosti djelovanja sredstava ovisnosti, pa se aktivnost usmjerava u pravcu podučavanja i informiranja klijenta. I tek kada smo sigurni da klijent želi i može prebroditi krizne momente jasno ga i nedvosmisleno potičemo u tome (osmi dolazak). Da li smo uspjeli ili ne djelomično možemo zaključiti i test-retest metodom (deveti susret); negativan rezultat testa može biti valjana mjera uspješnosti *Programa*. Na koncu, desetim dolaskom zajednički se procjenjuje efikasnost dolaženja u *Centar* i korisnost svih poduzetih aktivnosti.

Napominje se da ovaj pristup uključuje elementarni savjetodavni rad, te se od njega mogu očekivati rezultati u skladu s time.

6. Ostale aktivnosti Centra

Osim opisanih i neposrednih aktivnosti unutar dežurstava stručnih timova Centar je kontinuirano provodio niz aktivnosti na području primarne prevencije. Iako se aktivnosti izvode kontinuirano tijekom cijele godine, ipak su najintenzivnije povodom Mjeseca borbe protiv ovisnosti (od 15. studenog do 15. prosinca). To su sljedeće aktivnosti:

- Održan je niz edukativnih predavanja i tribina na temu suzbijanja ovisnosti (u suradnji s Povjerenstvom za suzbijanje ovisnosti Virovitičko-podravske županije), i to:

SIJEČANJ

1. U četvrtak, 26.01.2006. u Osnovnoj školi Suhopolje (za Vijeće roditelja i Učiteljsko vijeće)
2. U petak, 27.01.2006. u Osnovnoj školi Eugena Kumičića Slatina (za učenike osmoga razreda)
3. U ponedjeljak, 30. siječnja u zgradi VPŽ za koordinate ŠPP-a (osnovne škole)
4. U ponedjeljak, 30. siječnja u zgradi VPŽ za koordinate ŠPP-a (srednje škole)
5. U ponedjeljak, 30. siječnja u Osnovnoj školi Josipa Kozarca Slatina (za Učiteljsko vijeće)

VELJAČA

6. U četvrtak, 16. veljače 2006. u Osnovnoj školi August Cesarec u Špišić Bukovici (za učitelje)
7. U petak, 17. veljače 2006. u Osnovnoj školi Josipa Kozarca u Slatini (za učenike osmoga razreda)
8. U utorak, 21. veljače 2006. u Strukovnoj školi Virovitica (za roditelje i nastavnike)
9. U srijedu, 22. veljače 2006. u Osnovnoj školi u Čađavici (za učitelje)
10. U četvrtak, 23. veljače 2006. u Industrijsko-obrtničkoj školi Virovitica (za roditelje i nastavnike)
11. U utorak, 28. veljače 2006. godine u Osnovnoj školi u Voćinu (za učitelje)

OŽUJAK

12. U srijedu, 15. ožujka 2006. u Osnovnoj školi Vladimira Nazora u Virovitici (za roditelje)
13. U četvrtak, 16. ožujka u Strukovnoj školi Virovitica (za učenike)
14. U četvrtak, 23. ožujka u Osnovnoj školi u Mikleušu (za učitelje)
15. U srijedu, 29. ožujka u Osnovnoj školi u Orahovici (za učenike 7. i 8. razreda)
16. U petak, 31. ožujka 2006. u Osnovnoj školi u Novoj Bukovici (za učitelje)

TRAVANJ

17. U četvrtak, 27. travnja 2006. u Virovitici u Općoj bolnici za Hrvatski liječnički zbor.

SVIBANJ

18. U ponedjeljak, 15. svibnja 2006. u VPŽ (za koordinate ŠPP-a osnovnih škola).
 19. U utorak, 15. svibnja 2006. u VPŽ (za koordinate ŠPP-a srednjih škola).
 20. U četvrtak, 25. svibnja 2006. u Tehničkoj školi Virovitica (za roditelje).

LIPANJ

21. U ponedjeljak, 12. lipnja 2006. u VPŽ (podjela priznanja za natječaj)
 22. U srijedu, 21. lipnja 2006. u SŠ S. Ivšića u Orahovici (za pedagoge i psihologe srednjih škola VPŽ)

LISTOPAD

23. U četvrtak, 26. listopada 2006. godine za učenike prvoga razreda Srednje škole Pitomača u suradnji s mr. Dubravkom Klarićem.
 24. U petak, 27. listopada 2006. godine za učenike prvoga razreda u Srednjoj školi M. Marulića u Slatini u suradnji s mr. Dubravkom Klarićem.

STUDENI

25. U srijedu, 08. studenog 2006. godine za učenike prvoga razreda u Gimnaziji Petra Preradovića u Virovitici u suradnji s mr. Dubravkom Klarićem.
 26. U četvrtak, 09. studenog 2006. godine u OŠ V. Nazora u Virovitici za koordinate ŠPP-a u suradnji s mr. sc. Elvirom dr. Koić.
 27. U utorak, 14. studenog 2006. godine u suradnji s prof.dr.sc. Slavkom Sakomanom tribina za ravnatelje škola, koordinate ŠPP-a, te predstavnike policije, socijalne skrbi i zdravstva u zgradi VPŽ.
 28. U utorak, 14. studenog 2006. godine tribina za učenike trećega razreda Gimnazije Petra Preradovića u Virovitici (prva skupina).
 29. U četvrtak, 16. studenog 2006. godine tribina za učenike trećega razreda Gimnazije Petra Preradovića u Virovitici (druga skupina).
 30. U srijedu, 29. studenog 2006. godine tribina za učenike drugoga razreda Gimnazije Petra Preradovića u Virovitici (prva skupina).
 31. U četvrtak, 30. studenog 2006. godine tribina za učenike drugoga razreda Gimnazije Petra Preradovića u Virovitici (druga skupina).

PROSINAC

32. U petak, 01. prosinca 2006. godine tribina za učenike drugoga razreda Gimnazije Petra Preradovića u Virovitici (treća skupina).
 33. U ponedjeljak, 04. prosinca 2006. godine tribina za roditelje učenike prvoga razreda Industrijsko-obrtničke škole Virovitica (prva skupina).
 34. U srijedu, 06. prosinca 2006. godine tribina za roditelje učenike trećega razreda Industrijsko-obrtničke škole Virovitica.

35. U četvrtak, 07. prosinca 2006. godine tribina za roditelje učenike prvoga razreda Industrijsko-obrtničke škole Virovitica (druga skupina).
36. U ponedjeljak, 11. prosinca 2006. godine tribina za učenike drugoga razreda Industrijsko-obrtničke škole Virovitica (prva skupina).
37. U utorak, 12. prosinca 2006. godine tribina za učenike drugoga razreda Industrijsko-obrtničke škole Virovitica (druga skupina).
38. U četvrtak, 14. prosinca 2006. godine tribina za učenike drugoga razreda Industrijsko-obrtničke škole Virovitica (treća skupina).
39. U petak, 15. prosinca 2006. godine tribina za učenike drugoga razreda Industrijsko-obrtničke škole Virovitica (četvrta skupina).
40. U ponedjeljak, 18. prosinca 2006. godine tribina za učenike drugoga razreda Industrijsko-obrtničke škole Virovitica (peta skupina).
41. U srijedu, 20. prosinca 2006. godine tribina za Vijeće roditelja Eugena Kumičića u Slatini.

S jedne od tribina za roditelje učenika

- Izrađen je Godišnjak rada Centra s kvantitativnom i kvalitativnom analizom rada Centra.
- Nastavljena je uspješna suradnja na provedbi preventivnih aktivnosti s Povjerenstvom za suzbijanje ovisnosti Virovitičko-podravske županije, budući da se sve aktivnosti i inače izvode koordinirano i suradnički.
- U suorganizaciji sa županijskim kordinatorom na provedbi Školskih preventivnih programa (Ured državne uprave u Virovitičko-podravskoj županiji) u odgojno-obrazovnim ustanovama, a povodom Mjeseca borbe protiv ovisnosti, proveden je već tradicionalni likovni i literarni natječaj za učenike osnovnih i srednjih škola u županiji.
- Aktivno je bilo sudjelovanje na dva značajna stručna skupa:
 - na 1. kongresu primijenjene psihologije od 26. do 29. travnja u Zagrebu (posterom) i
 - na Konferenciji s međunarodnim sudjelovanjem: ovisnost, zlouporaba droga, rehabilitacija, resocijalizacija, smanjenje štete, trendovi, pristupi i odgovori društva na suzbijanje zlouporabe opojnih droga, od 24. do 26. rujna u Puli (posterom i radom u suradnji s Povjerenstvom za suzbijanje ovisnosti Virovitičko-podravske županije).

7. Kamo i kako dalje?

Aktivnosti Centra nastavljaju se na način da se postupno profesionalizira stručni tim Centra prijemom u stalni radni odnos liječnika i psihologa. Prema potrebi u rad Centra uključivat će se i stručnjaci drugih profila ovisno o potrebi i to kao vanjski suradnici u Centru. Planira se i nastavak suradnje s Povjerenstvom za suzbijanje ovisnosti Virovitičko-podravske županije i županijskom kordinatorom na provedbi Školskih preventivnih programa. I suradnja s ostalim institucijama bit će zasigurno na višoj kvalitativnoj i profesionalnoj razini.

S obzirom na strukturu korisnika usluga Centra, od kojih je znatan broj pod sudskom mjerom ili upućen od strane centara za socijalnu skrb, u planu je i intenzivirati suradnju sa sudovima po pitanju usklađenog djelovanja u smjeru suzbijanja ovisnosti, a s ciljem iskorištavanja u potpunosti stručnih i fizičkih kapaciteta Centra.

Smatramo da je Centar raznolikim aktivnostima obuhvatno i preventivno djelovao na suzbijanju ovisnosti na području Virovitičko-podravske županije, dobro surađujući sa svim relevantnim osobama i institucijama na svim preventivnim razinama i zaista na cjelokupnom prostoru Virovitičko-podravske županije, a taj će rad od sada biti u potpunosti oblikovan novim ustrojem rada.

— — —